

C. M. van den Berg-Akkerman

Kerst-
feest
in de stad

KERSTFEEST IN DE STAD

C. M. VAN DEN BERG-AKKERMAN

KERSTFEEST IN DE STAD

Met illustraties van Tiny van Asselt

TWEEDE DRUK

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH N.V. - NIJKERK

1. Joke en Jantje

Het is stil in huis. Niemand maakt vandaag lawaai.

Geen wonder, moeder is ziek. Vanmorgen was ze nog op, maar vanmiddag werd de hoofdpijn zo erg, dat ze naar bed is gegaan. Nu zitten Joke en Jantje alleen. Ze spelen lief in de kamer, Jantje met zijn lange trein en Joke met haar grote pop. Als ze praten, doen ze dat heel zachtjes.

„Kwam de dokter maar,” zegt Joke, terwijl ze dromerig door het raam naar buiten kijkt.

„Ja, de dokter,” zegt Jantje. Hij houdt even op met spelen om zijn zusje antwoord te geven. „Jammer hè, dat het nu morgen kerstfeest is en dat vader weg is en moeder ziek is . . .”

„Ja, erg jammer,” knikt Joke.

Dat vader weg is, zijn ze wel gewend, want hij is matroos op de grote vaart en is dikwijls een paar maanden van huis. Maar dan was moeder er toch altijd; zij maakte het gezellig en zorgde dat ze vader nooit zo heel erg misten. Nu is moeder opeens ziek geworden. Eerst was ze vreselijk verkouden en toen kreeg ze koorts en heel erge hoofdpijn. Joke heeft vanmorgen aan de dokter moeten vragen of hij naar haar kwam kijken, want zo ging het niet langer. Nu wachten ze op hem, wachten ze tot de bel gaat en hij binnen zal komen. Het is een heel vreemde dokter, want Joke en Jantje wonen nog maar een paar maanden in de stad. Ze hebben hem nog nooit gezien.

Zou het een aardige dokter zijn? denkt Joke. Ze legt Trudy, haar poppekind, even neer en kijkt gespannen de straat in. Als daar nu meteen eens z'n auto stopte, dan kon ze hem al zien. Maar er is geen auto te zien in de straat. Er spelen alleen kinderen, ze springen touwtje en zingen erbij, en hebben reuze pret. Anders zou Joke natuurlijk meedoen, maar nu kan ze niet weg, nu moet ze op het bezoek van de dokter wachten.

Daar komt opeens een auto aan. Hij stopt aan de overkant van de straat. Een dikke mijnheer steekt vlug over. „Ringg,” gaat de bel.

Joke is vlug bij de deur.

„Zo zusje, ben ik hier bij Van Dijk?”

„Ja me . . . dokter.”

„Zo kind, is moeder ziek?”

„Ja dokter.”

„Breng me dan meteen maar bij haar. Hoe heet je?”

„Joke . . .”

„Mooi Joke, ga jij nu even in de kamer spelen, terwijl ik moeder onderzoek.” Dan is de dokter in de slaapkamer verdwenen.

„Is 't een aardige dokter?” fluistert Jantje.

„Ja,” knikt Joke. „Ik vind hem wel aardig.”

Ze horen hem praten met moeder, wel tien minuten duurt het, ziet Joke op de klok. Dan is hij opeens weer in de kamer.

„Kom eens hier, Joke,” zegt hij vriendelijk.

Meteen is ze er al. „Is moeder erg ziek?” fluistert ze benauwd.

„Moeder heeft een flinke griep te pakken, meisje. Ze moet be-
list een paar dagen in bed blijven, ze kan er niet uit om voor
jullie te zorgen. Heb je ook een tante hier?”

„Nee dokter, wij wonen hier pas.”

„Ja, dat weet ik. Kun jij wel op moeder passen en een beetje
voor je broertje zorgen?”

„O ja dokter, dat kan ik best.”

„Goed, denk erom dat jij nu mijn kleine verpleegstertje bent,
Joke. Zul je je best doen en moeder een beetje verwennen?”

„Ja dokter,” belooft Joke met een kleur als vuur.

Dan tikt de dokter haar even goedig tegen haar wang. „Jij zult
het wel klaren, denk ik,” zegt hij vriendelijk. „En jij, kleine boy,
zul je ook lief voor moeder zijn en niet met je zusje kibbelen?”

„Nee, 'tuurlijk niet,” zegt Jantje verlegen.

„Goed zo kinders. Nou, kijk, hier heb ik een recept. Breng dat
even naar de apotheek een paar straten verder. De poedertjes
die je later krijgt, moet moeder dan maar zo gauw mogelijk in-
nemen.”

„Ja dokter, ja,” belooft Joke gehoorzaam.

„Dag kinders,” groet de dokter gehaast. Meteen is hij alweer
in de hal van het trappenhuis. „Ik kom na kerstfeest nog eens
langs,” zegt hij nog.

„Joke!” roept moeder vanuit de slaapkamer. „Kom eens hier,
kind.”

Joke gaat, met het recept nog in haar hand.

„Wat is er, moeder?”

„Wat zei de dokter allemaal tegen jullie? Vertel het eens.”

„Dat u griep heeft en dat u helemaal niet uit bed mag. Ik moet

voor u zorgen, enne ik moet ook het recept wegbrengen . . .”
„Och och, wat verschrikkelijk jammer en dat nu juist voor het kerstfeest.”

„Maar moeder, ik kan het best, dat zult u eens zien,” zegt Joke.
„Enne, ik help ook mee,” belooft Jantje gauw.

„Jullie zijn schatten,” zegt moeder zuchtend. „Woonden we nu nog maar op ons dorp, dan hadden we tenminste hulp deze dagen.”

„Ach moeder, dat hoeft toch niet, wij komen er best. Jantje zal kolen scheppen en opendoen als er gebeld wordt en straks ben ik weer terug van de apotheek. Ik ga nu eerst maar.”

„Goed Joke,” zegt moeder zuchtend.

Dan valt ze moe weer in haar kussen terug. Ze weet het wel, het kan niet anders en de kinderen zijn heel lief voor haar. O, wat is haar hoofd zwaar, het bonst en klopt van de koorts. Al zou ze anders willen, het kan echt niet.

Joke heeft vlug haar mantel aangetrokken en met een lekkere dikke wollen sjaal om gaat ze vlug de deur uit. Haar gezichtje kijkt zo ernstig, zij draagt nu de volle verantwoordelijkheid. Heeft ze de dokter niet beloofd dat ze haar best zal doen? Met vlugge stapjes trippelt ze over de straat. Ze weet wel waar de apotheek is. Elke dag immers als ze naar school ging, kwam ze erlangs.

Het is een ouderwetse deftige winkel, met een blauwstenen bordes voor de deur. Een trapje van vier treden moet ze op. Ze opent de zware deur en gaat kleintjes naar binnen. Achter de grote toonbank met de glazen vitrine blijft ze schuchter staan. Een juffrouw met een witte jas aan steekt haar hand uit:

„Heb je een recept, zus?” vraagt ze vriendelijk.

Ze knikt en reikt het over, wacht nog even tot de juffrouw het gelezen heeft.

„Je kunt de poeders voor zessen halen, meisje. Hier heb je een dropje.”

„Dank u wel,” zegt Joke blozend, terwijl ze haastig een dropje uit het glazen bakje vist dat haar voorgehouden wordt.

Dan is ze in een wip weer buiten. Nu worden moeders poeders

klaargemaakt gelukkig. Die zullen haar vast wel spoedig beter maken. Ze zal goed op de tijd letten, want zes uur is het gauw genoeg. Ze heeft nu niet zo'n haast meer. Een beetje verlangend kijkt ze naar de meisjes die zo heerlijk aan het touwtjespringen zijn.

„Doe je mee, Joke?” vraagt Wiesje van Bree aardig.

„Nee, ik kan niet,” zegt ze spijtig.

„Waarom niet?” vraagt Wiesje nieuwsgierig, dadelijk naar haar toe komend.

„Moeder is ziek, ze heeft griep,” zegt Joke.

„Nou, dan hoef je toch de hele middag zeker niet aan haar bed te zitten!” zegt Wiesje kattig.

„Dat zeg ik toch niet,” zegt Joke fel, „maar ik moet wel op mijn broertje passen en als er iemand aan de deur komt, moet ik opendoen.”

„Tja, nou, jammer, dan maar een andere keer,” roept Wiesje hard. Ze zwaait nog even met haar arm en springt dan weer achter de meisjes aan in de bocht. Verlangend kijkt Joke nog even toe, dan keert ze zich om en gaat naar boven. Licht huppelt ze de trappen op. 't Is toch ook wel fijn iets voor moeder te kunnen doen.

Jantje opent de voordeur.

„Moeder slaapt, ik heb alles zo zacht gedaan, Joke. Moeder ligt met haar ogen dicht en er is niemand geweest, helemaal niemand.”

„Goed Janneman. Strakjes mag ik de poeders halen.”

„En dan wordt moeder beter, hè?”

„Ja, dan wordt moeder gauw beter. Ga nu nog maar een poosje met je trein spelen, Jantje. Weet je wat, we spelen samen. Goed?”

„Ja, fijn!” juicht Jantje. Hij trekt Joke mee aan haar hand en dan gaan ze samen heerlijk op reis met de mooie trein van Jantje.

2. Toen het avond werd

Als Joke om de poeders voor moeder gaat, is het buiten al helemaal donker. Ze loopt hard nu, want ze wil zo gauw mogelijk terug zijn.

Met de poeders komt ze hijgend thuis. Ze brengt ze met een glas water dadelijk naar moeder.

„Nu gaan wij eten, Janneman. Kom je, dan gaan we naar de keuken.”

„Ja, fijn, want ik heb zo'n erge honger,” zegt Jantje.

„Er is van alles in huis, Joke,” roept moeder.

„Weet ik toch wel, mam,” antwoordt Joke. Met Jantje die achter haar aan komt, is ze nu in de keuken. Ze reust in de broodtrommel. Daar is brood genoeg in. Zelfs krentenbrood heeft moeder voor de feestdagen gekocht.

„Nu krijg je een beker lekkere chocolademelk van me, Jantje. Lust je die wel?” vraagt Joke heel lief aan haar broertje.

„Ja, heerlijk, graag!” zegt Jantje blij. „Nou is het net of we spelen samen. Jij bent de moeder en ik de vader, hè?”

„Vooruit dan maar,” lacht Joke.

Ze heeft de melk in het steelpannetje en zet dat nu op het gasstel. Nu moet ze de chocoladepoeder in de kopjes doen. Ze moet wel een beetje overal naar zoeken.

„Jantje, kijk jij even of de melk al kookt? Pas erop, wil je?”

„Ja, best, ik roep je wel als ze kookt,” zegt Jantje.

Hij klimt op de keukenstoel en kijkt goed in het pannetje. Wat een leuk gezicht is het al die belletjes op de melk te zien komen. Dat vindt Jantje mooi. Maar wat koken is, weet hij niet; hij wil alleen Joke erg graag helpen.

Dan opeens gilt hij het uit, want met een vaart borrelt de melk over het pannetje heen. „Joke, Joke, kijk eens, het pannetje is te klein,” roept hij geschrokken.

„Domoor, je had dat kraantje dicht moeten doen,” moppert Joke. „Als melk kookt, gaat het er immers altijd over.”

„O,” zegt Jantje.

„Kijk eens, wat een vieze boel onder het stel en nu heb ik ook niet genoeg melk meer.”

„Het ging vanzelf zo vlug,” zegt Jantje.

„Dat zal wel. Nu, ik doe er nog wat bij en dan blijf ik wel wachten. Ga alvast maar bij de tafel zitten, ik kom zo bij je.”

Even later zitten zij dan samen aan tafel. Ze eten lekkere boterhammen en drinken de warme chocolademelk. Het smaakt heerlijk.

Moeder hoort hen bezig zijn. Ze slaapt niet en denkt aan haar kinderen. O, ze vindt het zo verdrietig dat ze juist nu, de dag voor het kerstfeest, ziek geworden is. Maar wat een geluk dat Joke zo'n handig meisje is.

Even later staat Joke bij haar op de drempel.

„Bent u wakker, moeder? En moet u misschien ook wat eten? Wil ik wat voor u klaarmaken?”

„Nee kindje, ik heb alleen maar dorst, breng me maar wat drinken.”

„O, ik zal een fles prik voor u halen,” zegt Jantje lief.

Dan komt hij binnen met een grote fles en een glas. Moeder glimlacht even. „Dank je, kereltje, nu zal ik voorlopig geen dorst behoeven te hebben,” zegt ze zacht.

„Fijn hè?” zegt Jantje gelukkig.

„Jullie zijn lieve kinderen, hoor,” zegt moeder dankbaar. „We zullen maar hopen dat God moeder gauw beter maakt, hè?”

„Ja, 'tuurlijk,” zegt Jantje. Hij knikt daarbij zonder aarzelen en gaat dan weer zoet in de kamer met zijn spoortrein rijden. Wat gelukkig dat hij die net voor sinterklaas gehad heeft. Hij is er dol op.

„Nu ga ik met mijn trein naar ons dorp toe, Joke, en dan ga ik naar oma en naar mijn vriendje en als ik terugkom, zal ik je alles vertellen, hè Joke?”

„Jô, grapjas, dat kan toch niet.”

„Nou, wat geeft dat, het is toch zo maar,” zegt Jantje verlegen. Ja, zo maar, denkt Joke. 't Zal wel door moeders ziekte komen, maar alle drie denken ze vandaag terug aan het dorp. Er zijn zo'n heleboel prettige herinneringen. Joke zit met een boek in

haar hand, maar ze leest niet. Ook haar gedachten keren naar vorig jaar terug.

Ze ging in het dorp op de zondagsschool en omdat het kerstfeest was, mocht ze met het fluitclubje meespelen in de kerk. O, dat was zo fijn. Ja, de blokfluit heeft ze nu ook wel, maar ze weet nog niet of er in de stad ook een fluitclubje is waar ze bij kan komen.

En Geertje Fransen was haar vriendin. Haar vader was bakker en die had vorig jaar zo'n verschrikkelijk groot krentenbrood gebakken als ze nog nooit gezien had! En met kerstfeest bakte hij altijd taartjes met rode vruchtjes erop; zij kreeg er altijd een met de feestdagen. Samen met Geertje mocht ze ook bestellingen wegbrengen omdat het zo erg druk was. Ze hadden samen meer dan een gulden verdiend, want de mensen gaven je bijna altijd wat.

Hè, wat mist ze Geertje nu toch! Ze had tegen haar gezegd dat ze het fijn vond om in de stad te gaan wonen. Dat was ook wel zo, maar ze had hier nog niet een vast vriendinnetje. De meisjes uit de straat waren wel aardig, maar ze kenden elkaar nog zo kort. Alleen Wiesje van Bree ging bij haar op school. Er waren in de stad zoveel scholen! Wiesje zou misschien haar vriendin wel willen worden. Ze kwam zo af en toe al wel eens bij haar spelen . . .

Ongemerkt zucht ze even. Dat ze toch dikwijls terug verlangt naar het dorp, nee, dàt zal ze aan niemand laten merken. Vader had erop aangedrongen dat ze in de stad gingen wonen. Het was een havenplaats. Als vader binnenkwam, kon hij nu dadelijk thuis zijn. Na deze reis ging vader niet meer zo lang weg en dan was dat veel gemakkelijker. Hè, stel je voor dat vader nu eens onverwachts binnenkwam. Ja, dat gebeurde wel eens een enkele keer . . .

Maar nee, nu moest ze niet zo gaan zitten denken, ze moest liever lezen. 't Boek was mooi en spannend. Ze had het pas cadeau gehad van oma, nog wel over de post.

Ze kijkt even op de klok. „Jantje, je moet naar bed, 't is tijd,” zegt ze dan.

„Eerst een verhaaltje vertellen,” zeurt Jantje.

„Ik heb geen verhaaltje.”

„Ja, wel waar, uit een boek, je hebt een heleboel boeken.”

„Nou, vooruit dan.”

„Ha, fijn!” juicht Jantje nu vrolijk.

Vlug gaat de trein in de doos en dan is Joke er met een boekje.

„’t Is een kerstverhaal, jò, en ik lees elke avond een stukje, goed?”

„Ja ja, dan vind ik je erg lief, hoor. Is het over een jongen of een meisje?”

„Over allebei, over een jongen èn een meisje.”

„Begin maar, Joke.”

Dan leest Joke voor, één, twee, drie bladzijden, net zo lang tot ze moe wordt. „Morgen verder,” zegt ze rustig, terwijl ze het boek dichtklapt.

Dan brengt ze Jantje naar bed. Zelf blijft ze nog een uurtje op. Nu is het heel stil in huis. „Tiktak, tiktak,” doet de klok.

3. Kerstdag

Er hangt een dikke grauwe mist in de lucht.

Het blijft vanmorgen heel lang donker. Geen vogeltje zingt er een morgenliedje en geen vlindertje fladdert er, zoals ’s zomers, door de lucht.

Joke is wakker geworden. Ze kijkt op de klok, het is acht uur. Nu moet ze opstaan en thee gaan zetten.

In de slaapkamer van Jantje is het nog stil. Gauw kijken of moeder al wakker is. Ze schiet vlug in haar pantoffels en knipt het elektrisch licht aan. Moeders slaapkamerdeur is tegenover de hare.

„Bent u al wakker, mam?” vraagt ze dadelijk.

„Zeker Joke, goedemorgen kind.”

„Goedemorgen moeder. Hoe is het nu, bent u al een beetje beter dan gister?”

„Ik denk het wel, Joke. Heb jij ook goed geslapen?”

„Als een os, mam. Weet u wat, ik ga me nu vlug aankleden en dan zal ik de tafel dekken, hè? Wilt u thee, moeder?”

„Graag Joke, doe er dan maar een beschuitje bij, kind. Weet je hoeveel thee je in de pot moet doen?”

„Jawel, hebt ik al zo dikwijls van u gezien. Ik ga vlug opschieten, hoor.” Joke haast zich naar de keuken. Ze heeft een leuk plannetje, ze wil tafeldekken bij moeder in de slaapkamer. Moeders slaapkamer grenst aan de woonkamer. Een wand met veel matglas erin maakt scheiding en in die wand is ook de deur. Aldoor stond die deur al open voor de gezelligheid. Zo konden ze moeder tenminste nog zien en gister brandde er de hele middag de elektrische kachel.

Die kachel gaat Joke nu meteen weer inschakelen, dan wordt het gauw lekker warm daar! Vlug draaft Joke van de keuken naar de kamer en van de kamer naar de slaapkamer. Er is zoveel te doen en zoveel klaar te zetten! Alles moet naar binnen gebracht en kaarsen moet ze ook hebben, voor alle drie één.

Wat zal het een verrassing zijn, ook voor Jantje straks!

Vlug trekt ze haar lange broek aan en een lekkere dikke wollen trui. Ziezo, nu kan ze ertegen! Opgewekt begint ze de slaapkamertafel leeg te maken. Het witte dekservet ligt al op een stoel.

„Wat doe je nu?” vraagt moeder verwonderd.

„Tafeldekken hier, bij u, leuk hè?”

„Maar kind, dat is zoveel werk voor je, dan moet je alles hierheen brengen. Zou je dat nu wel doen?”

„Natuurlijk mam, het is toch leuk om met z'n drieën te eten vanmorgen.”

„Is het niet te koud, Joke?”

„Welnee, de elektrische kachel brandt al en de haard is ook opgepoekt. We laten immers de tussendeur open, net als gister. Ik maak het echt gezellig met voor ieder een kaars, zult u zien! Dat mag toch wel, mam, 't is toch kerstfeest?”

„Zeker Joke, je bent een schat, hoor en zo'n handig huishoudstertje.”

Joke lacht vrolijk. „Ja, de dokter zegt dat ik ook uw verpleegstertje moet zijn. Denk erom, u mag niet uit bed, hoor, nu ben ik lekker de baas!”

„Als ik jou niet had. Je helpt me heerlijk, Joke! Het is fijn om een grote dochter te hebben!” zegt moeder dankbaar.

Joke glundert om die lof. Met nog meer vreugde maakt ze nu de kersttafel klaar.

Een beetje hulst voor versiering haalt ze uit de kamer, twee rode linten gaan kruiselings over het witte laken en de kandelaars met de kaarsen staan middenin.

Ze kookt voor ieder een ei en legt krentenbrood en beschuit op de schaal. Dan kijkt ze blij naar het resultaat. „Mooi, hè moe,” zegt ze tevreden.

„Heel lief zo,” zegt moeder zacht.

„Nu ga 'k Jantje halen.”

Die is echter juist wakker geworden. Een beetje verwonderd staat hij in de gang.

„Ha Jan, ben je daar? Ik wou je net roepen. We gaan eten, zie je.”

„Waar dan?” vraagt Jan slaperig.

„Bij moeder in de slaapkamer. Kom je? Alles is klaar.”

Jantje kijkt dromerig de kamer in: „Oooo . . . leuk!” zegt hij op eens.

„Ja hè, hier is je stoel,” wijst Joke. „Zal ik je erop zetten?”
„Welnee, kan ik best zelf. Eén, twee, drie kaarsen. Is die voor mij, Joke?”

„Ja, die is voor jou, en die voor moeder en die voor mij.”

„Oh, leuk!” roept Jantje weer. „Net of u nou niet meer ziek bent, moeder.”

„Ja, dat heeft onze Joke allemaal gedaan.”

„Als vader er is, hebben we vier kaarsen, één, twee, drie, vier,” telt Jantje op zijn vingers.

„Ja, natuurlijk,” zegt Joke. „Maar vader is op zee, ver weg.”

„Hoever wel, moeder?”

„O, heel ver, misschien vaart hij nu wel ergens bij Japan.”

„En is het daar ook kerstfeest, moeder?”

„Zeker, mijn jongen. Overal op de wereld wordt kerstfeest gevierd. De Here Jezus is gekomen voor alle mensen, bruine, blanke en zwarte.

„En waarom gaan we nu kaarsen aansteken?”

„Dat weet Joke vast wel.”

„Ja, dat weet ik, want de juffrouw van school heeft het laatst nog gezegd: Het zijn feestlichtjes omdat we blij zijn.”

„En waarom zijn we blij?”

„Omdat de Here Jezus geboren is en Hij is het licht der wereld. Als we lichtjes aansteken, moeten we daaraan denken.”

„O,” zegt Jantje langzaam. Dromerig tuurt hij in de kaarsvlammen en hij eet zo langzaam. Hij wil lang, heel lang naar die mooie lichtjes zien, want dat vindt hij zo fijn!

„Haal de kinderbijbel maar, Joke,” zegt moeder. „Jij bent al groot genoeg om voor te lezen.”

Dat doet Joke graag en met een heel fijn stemmetje leest ze de kerstgeschiedenis, leest ze van Jozef en Maria en het Kindje Jezus, dat in de stal te Bethlehem geboren werd.

Dan is eindelijk de maaltijd afgelopen. Buiten is het nu al lichter geworden. Joke schuift de overgordijnen open. Dan ziet ze dat de mist nog niet helemaal weg is. Op de Maas toeteren de schepen. „Doet, doeet, doet!” doen ze aldoor.

„Waarom blazen die schepen zo?” vraagt Jantje.

„Dat is omdat ze elkaar niet goed kunnen zien, jongen. Als het zo mistig is, moeten ze oppassen dat ze niet tegen elkaar aan varen.”

„O,” zegt Jantje, „en waar vader is?”

„Nee, daar is het niet mistig, daar schijnt de zon, daar is het zomer.”

„O,” zegt Jantje weer en hij voegt er gauw aan toe: „Dan wou ik best bij vader zijn.”

Daar lachen ze maar om.

Opeens beginnen de kerkklokken te luiden.

„Bimbam, bimbam, bimbam!” beieren ze vrolijk.

„Ik wil naar de kerk,” zegt Jantje.

„Ik ook,” zegt Joke.

„Goed, er is hier dichtbij een kinderkerk, daar kunnen jullie wel heen.”

„Nee, we willen naar een echte kerk, niet Jan?”

„Ja, een echte grote kerk,” knikt Jantje, „waar de torenklok van luidt.”

Dat vindt moeder ook best. Ze geeft hun allebei geld mee voor de collecte.

Joke en Jantje kleden zich warm aan en gaan hand in hand op weg. Nog eens luiden de kerkklokken, net of ze roepen: Kom maar, kom maar!

Nu, Joke durft best. Ze weet ook wel waar die grote kerk is. Samen gaan ze tussen de vele mensen de brede deuren in. Maar dan blijft Joke opeens staan. Waar zal ze nu mogen zitten? Mag ze net als die andere mensen meteen doorlopen? Voetje voor voetje schuifelt ze voort . . .

Dan komt er een aardige mevrouw. „Kom maar mee, dan zal ik jullie een plaats aanwijzen,” zegt ze vriendelijk.

„Hè ja,” zegt Joke opgelucht.

Dan worden ze midden in de kerk neergezet, dicht bij een heel hoge pilaar.

Nu kunnen ze goed rondkijken. Wat is dat een prachtige kerk. Er zijn mooie gekleurde glas-in-lood-ramen en grote kronen met een heleboel lampen. En die lampen branden omdat het van-

morgen zo lang donker is in de kerk. Het orgel speelt kerstliederen. Het is echt feestelijk, want de mensen en kinderen gaan allemaal meezingen.

Joke en Jantje zingen ook mee, want „Stille nacht” hebben ze allebei op school geleerd. Op het dorp gingen ze ook vaak naar de kerk met moeder. Daar zaten ze altijd in dezelfde bank en iedereen kende je daar. Hier kent niemand je, het zijn allemaal vreemde mensen.

Daar komt de dominee aan. Hij beklimt de preekstoel. Joke en Jantje luisteren naar wat hij zegt. Ze begrijpen niet alles, maar ze vinden het wel fijn in de kerk. Als de dominee voor zieke mensen bidt, is Joke heel blij, want, denkt ze, dat is ook voor moeder. Het grote orgel speelt zo mooi. Wat gaat het zingen met zoveel mensen dan gemakkelijk.

Het uur is veel te gauw om! Staande zingen ze allemaal het laatste lied en dan gaat de kerk uit.

De twee kleine vreemdelingetjes lopen hand in hand tussen al die grote mensen door de brede deuren naar buiten. Het is nog altijd koud op straat. Kouwelijk duiken ze in hun warme jasjes. In de straat loopt Wiesje van Bree.

„Is je moeder nog ziek?” vraagt ze aan Joke.

„Ja,” zegt Joke.

„O, jammer zeg. Weet je wat je doet? Kom bij ons vandaag, dat vindt moeder best goed. Doe je het?”

„En Jantje dan?”

„Nou, breng die maar mee.”

„Nee, ik doe het toch maar niet,” zegt Joke verlegen. „Ik moet eten koken en ook op moeder passen, dat heeft de dokter gezegd. Misschien morgen, als je het goedvindt.”

„Mij best,” zegt Wies. Ze danst op haar ene been. „’t Is net zo gezellig bij ons! We hebben een kerstboom en we gaan vanmiddag muziek maken.”

„Fijn zeg, ik . . . ik heb ook een blokfluit en ik kan erop spelen.”

„Ja? Nou, kom dan toch ook, je mag, hoor . . .”

„Ga nou mee, Joke,” zeurt Jantje.

„Ja, straks,” zegt Joke aarzelend. Hè, wat zou het leuk zijn om

vanmiddag naar Wies te gaan. Misschien mag het toch wel van moeder.

„Zeg, enne, ik ben met moeder naar de stad geweest. Dicht bij het stadhuis staat een knots van een kerstboom.”

„Zo maar buiten?”

„Ja, en er zitten wel honderd lichtjes in. Jammer dat jij hem niet gezien hebt.”

„Is het ver naar het stadhuis?”

„Gaat wel. Wij gingen met de tram, maar je kunt het ook wel lopen.”

„Laten wij ook gaan kijken, Joke?” zegt Jantje.

„Weet ik nog niet, hoor,” zegt Joke ongeduldig.

„Kijk maar wat je doet vanmiddag,” roept Wies al voortlopend.

„Jullie mogen ook bij ons komen, want bij jullie is het zeker geen feest?”

„Hoe kan dat nou, als je moeder op bed ligt! 'k Weet het nog niet, hoor.”

„Ik ga naar huis,” zegt Jantje.

Hij laat opeens Joke's hand los en rent vooruit. Dan volgt Joke hem haastig, want zij heeft de sleutel in haar zak. Zo komt het dat ze toch tegelijk binnenkomen.

Moeder heeft haar peignoir aan en zit in de kamer.

„Nou is moeder beter,” juicht Jantje.

Maar Joke weet wel beter. „U moet dadelijk weer naar bed,” zegt ze bezorgd. „U ziet veel en veel te bleek. Foei mam, dat mag niet van de dokter.”

„Nee zusters,” lacht moeder flauwtjes, „ik zal dadelijk gaan. Maar wie kookt er eten voor jullie vanmiddag?”

„Dat doe ik en we eten soep!” zegt Joke. „Die soep kan ik best koken.”

„Ha, soep!” roept Jantje. „Ik vind soep lekker!”

Moeder staat zuchtend op. „Het moet dan maar, Joke. In de keukenkast ligt wel een pakje en er is ook een busje met balletjes gehakt.”

„Het komt best klaar en gaat u nu maar gauw weer liggen.”

Moeder gaat. Joke gaat meteen aan de slag. Jantje krijgt warme chocola en die neemt ze natuurlijk zelf ook. Heerlijke koekjes vindt ze in de kast. Ze smullen ervan.

Het is heel stil in huis, maar gelukkig lekker warm. Jantje speelt alleen en Joke heeft een boek te pakken.

Na een uurtje gaat ze naar de keuken. Ze vindt het pakje soep en leest goed wat er op het pakje staat. Dan kookt ze de soep met de balletjes gaar. Ze vindt het wel een leuk werkje. Anders kookte ze wel eens op haar fornuisje, maar nu moet ze het ècht doen. Ze voelt zich geweldig groot!

Als de soep klaar is, roept ze Jantje. Ze eten samen in de grote keuken totdat ze genoeg hebben. Daarna wast Joke alles wat vuil is weer af. Moeder zal niet over haar te klagen hebben.

De middag duurt lang. Joke denkt aan Wiesje. Zou ze toch maar naar haar toe gaan? Het moet wel gezellig bij hen zijn; een kerst-

boom, zingen misschien en vertellen. Hier is het zo erg saai, zo vervelend en de dag duurt zo lang, vooral vanmiddag . . .

Zo denkt Joke, maar toch gaat ze niet. Ze durft niet zo best. Ze wonen nog maar kort in de stad en de mensen zijn nog zo vreemd. Op het dorp, ja, daar zou ze wel gedurfd hebben. Geertje kende zij al van de kleuterschool af. Ja, Geertje Fransen . . . Jantje schudt haar heen en weer. „Hé, slaap je, Joke?” roept hij opeens.

„Ik? Welnee,” schrikt ze, terwijl ze opveert uit haar gedroom.

„Ga je me dan eens wat voorlezen?” bedelt Jantje lief. „Het was net zo'n mooi verhaal gister.”

„Goed!” knikt Joke. Dan staat ze meteen op om het boek te halen.

Ze leest zich moe en 't is ook weer vroeg donker vandaag. Ze vergeet de kaarsen. Ze vergeet bijna dat het eerste kerstdag is.

4. Samen op stap

Nu is het tweede kerstdag en moeder ligt nog steeds op bed. Ze is wel wat beter dan gister, maar nog niet zo goed, dat ze de gehele dag al op kan zijn. Ze heeft een beetje eten gekookt en nadat ze samen gegeten hebben, is ze gauw weer naar bed gegaan. Weer ligt een lange middag voor Joke en Jantje. Een lange middag van niets doen.

Jantje zet verveeld zijn spoorrein in een hoek en komt naar Joke toe:

„Zullen wij samen naar de grote kerstboom gaan kijken, Jook?” bedelt hij.

„Dat kan niet, jô,” zegt Joke ongeduldig.

„Waarom niet?” vraagt Jantje verwonderd. „Weet jij de weg niet?”

„Ja, natuurlijk wel, maar moeder is ziek! Die kunnen we niet alleen laten!”

„Toch wel,” knikt Jantje. „Moeder slaapt. Als ze wakker wordt, zijn we weer terug.”

„Ja, dat kan,” zegt Joke opgelucht, „maar ’t is heel ver lopen, hoor.”

„O, dat geeft niet, ik kan het best. Ik wil zo heel graag de mooie lichtjes zien in die heel grote boom. Enne . . . Joke, laten we, als het donker wordt, ook weer kaarsen aansteken en ga jij dan weer voorlezen?”

„Ja Jantje. Kom, dan zal ik even aan moeder vertellen dat we weggaan, hè?”

„Ja, fijn!” juicht Jantje. „Doe het maar gauw, hoor.”

Joke loopt naar moeders bed. „We gaan even naar de lichtjes kijken, mam,” zegt ze zachtjes, terwijl ze zich over moeder heen buigt.

„Goed Joke. Maar niet te lang wegblijven,” fluistert moeder.

„We komen gauw terug, hoor moeder. Dag moeder,” groet Joke.

„Dag moeder,” roept ook Jantje.

’t Lijkt wel of moeder het nauwelijks hoort. Ze was maar even wakker uit haar slaap.

Stil kleden de kinderen zich aan in de gang. Een warme dikke jas voor Jantje en een wollen sjaal voor de kou is wel nodig. Dan trekt Joke behoedzaam de voordeur achter hen dicht. Ziezo, nu zijn ze op straat.

Hè, het is fijn om er een poosje uit te zijn. Hand in hand stappen ze voort. Best leuk om even naar die grote kerstboom op de markt te gaan kijken.

Maar hoe moet je lopen om bij het stadhuis te komen, denkt Joke.

Ze is de weg naar de kerk ingeslagen, misschien is het daar dichtbij. Maar de kerk staat in een lange laan. Ze loopt die laan uit en komt op een heel drukke hoek. Het is een viersprong. Waar moet ze nu heen? Joke herinnert zich de weg niet. Wel is ze met moeder die kant eens uit geweest, maar al die straten lijken zoveel op elkaar.

Aarzelend staat ze stil. Moet ze links- of rechtsaf? Wat is zo’n stad toch verschrikkelijk groot.

„Loop nou door,” dringt Jantje ongeduldig.

„Ik weet de weg niet,” zegt Joke onzeker. „Laten we maar teruggaan.”

„Nee nee, dat wil ik niet. Vraag het aan die mevrouw daar,” wijst Jantje.

Ja, vragen dat is het beste, weet Joke en meteen stapt ze op iemand af.

Het is een oud dametje dat veel op oma lijkt. „Mevrouw, weet u de weg naar de Grote Markt?” vraagt ze lief.

„Wat moet je daar doen, meisje.”

„O, naar de grote kerstboom kijken met de lichtjes.”

„Zoi! Ja, ik zou je wel kunnen zeggen waar je heen moet, maar 't is heel ver. Je kunt beter met de tram gaan.”

„Dat kan niet, want ik heb geen geld,” zegt Joke. „We kunnen best lopen, mevrouw, als we maar weten welke weg we moeten.”

„Tja, jullie moeten rechtsaf. Maar waarom zijn jullie zo alleen? Kan er niemand van thuis met je meegaan?”

„Moeder is ziek en vader is op zee,” flappt Jantje eruit.

„Och och, dat is jammer. Weet je wat, ik moet toch met de tram, gaan jullie maar met mij mee. Weet jullie moeder dat je weg bent?”

„Ja mevrouw.”

„Hoe heten jullie?”

„Joke en Jantje van Dijk en we wonen hier nog maar drie maanden.”

„Zo, en geen familie hier?”

„Nee, niemand. Wèl op het dorp. Daar wonen oma en de tantes en ooms.”

„Zo, nou, hier is de halte. We wachten op lijn twee, die zal zo wel komen. Kijk, daar heb je hem net. Stap maar in, kinders.”

„Ja, leuk,” zegt Jantje en Joke kijkt ook erg blij.

Mevrouw neemt een kaart voor hen en dan rijden ze met de tram. Dat gaat vlug en het is fijn. De tram gaat door de nu al verlichte straten en ook in de huizen brandt veel licht, terwijl de gordijnen nog open zijn. Joke en Jantje kijken er nieuwsgierig naar. Zo was het in het dorp nooit. Daar was het 's avonds hele-

maal donker en ze kwamen ook nooit buiten, als het zo laat werd.

De vreemde mevrouw is net een oude oma. Haar vriendelijk gezicht knikt hen lachend toe. „Nu zijn jullie er gauw,” zegt ze. „En denk erom, als je de kerstboom gezien hebt, dan dadelijk naar moeder terug, hoor.”

„Ja mevrouw,” zegt Joke.

„Hier is mijn tramkaart, daar zitten net nog twee ritten op. Die mag je wel hebben voor de terugreis, meisje.”

„Graag mevrouw, dank u wel,” zegt Joke verrast.

Dan zijn ze er en stappen alle drie uit.

„Kijk, daar is het stadhuis, kinderen en daar staat de grote kerstboom, zie je?”

„Ja mevrouw, ja.”

„En terug met lijn twee, daar opstappen, hoor,” zegt de oude dame bezorgd. Ze wijst naar een halte, schuin tegenover die waar ze nu uitgestapt zijn. „Vergis je niet, meisje,” waarschuwt ze nog eens.

Ik me vergissen, ha ha, dat gebeurt vast niet, denkt Joke.

Ze groeten de aardige mevrouw vriendelijk en gaan dan gauw verder.

„Wat een lieve oma, hè Joke?” zegt Jantje.

„Nou en of.”

„Ze is zeker erg rijk,” zegt Jantje geestdriftig.

„Moet je niet zeggen, jô, maar ze is wel heel aardig. Kijk es, Jan, daar heb je nu de grote kerstboom. Vast wel de grootste van de hele wereld.”

„Ja, ik vind hem prachtig. Joke. Wat een lichtjes, hè? Kun jij ze tellen?”

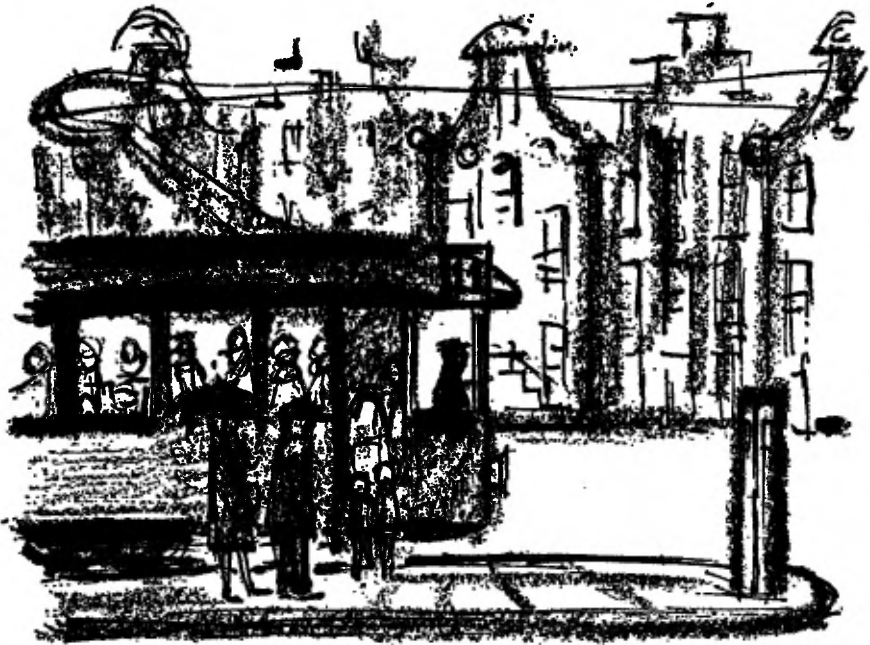
„Ikke niet. Raar dat er haast niemand naar kijkt. Iedereen loopt er zo maar langs en hij is toch zo prachtig.”

„Zijn het duizend lichtjes, Joke?”

„Welnee jô, misschien honderd, maar het zijn er wel een heleboel.”

Kouwelijk ineengedoken staan ze dicht bij de grote kerstboom.

„Laten we nu maar naar huis gaan, Joke.”

„Heb je 't koud?”

„Nou, voel mijn handen eens.”

„Och jô, stop ze dan diep in je jaszakken, of trek je wanten aan.”

„Ja, mijn wanten. Nu gaan we aan moeder vertellen van de boom, hè Joke?”

„Ja, kom, dan lopen we hard naar de tramhalte. Ben je blij dat je de boom gezien hebt?”

„Tuurlijk. Komt hij gauw, die tram?”

„Vast wel. Over een klein poosje zijn we thuis. Dan gaan we het gezellig maken met de kaarsen en we vertellen moeder hoever we geweest zijn met de tram en van die aardige oude mevrouw, die zo maar de tram voor ons betaalde.”

„Ga je nog voorlezen, Joke?”

„Vanzelf en ik ga ook een dikke brief aan vader schrijven. Ik vertel hem alles en jij mag zelf je naam onder die brief zetten.”

„Ja ja, echt met inkt en dan houd jij mijn hand vast. Maar ik teken ook een brief en die moet bij de jouwe in, Joke.”

„Dat mag, hoor Jantje, je krijgt straks een mooi velletje papier.”
„Daar komt de tram, gelukkig. Nu kunnen we instappen. Wachten tot hij stopt asjeblieft. Eerst de mensen uit laten stappen . . .”

Jantje kan zijn ongeduld maar nauwelijks bedwingen. Als alle mensen eruit zijn wipt hij, zo vlug als een haas, de treeplank op. Heerlijk, nu gaan ze weer rijden. Ze kunnen fijn nog zitten ook, want het is helemaal niet druk, helemaal niet.

De meeste mensen zitten nu natuurlijk fijn kerstfeest te vieren in huis.

Joke denkt daaraan, ze denkt nu ook weer aan moeder. O, ze verlangt opeens zo erg naar huis . . .

„Sjing, jingjing,” gonst de tram.

De conducteur knipt de kaart van Joke. Hij kijkt hen even aan en reikt dan zwijgend de kaart weer over. Hij heeft blijkbaar ook niet zo'n stralend humeur.

't Kan Joke niets schelen. Ze kijkt naar buiten, ze kan zelf wel zien waar ze uitstappen moet . . .

„Gaan we goed, Joke,” vraagt Jantje na een poosje.

Joke schrikt. „Ik geloof van wel,” zegt ze haperend. Ze is er opeens niet zo zeker meer van. Die donkere straat en die vreemde winkels . . . heel anders dan daarnet . . . Onzeker staat ze op om het aan de conducteur te vragen.

„Me . . . meneer, zijn we . . . zijn we al aan de Leeuwenbrug?”

„Hè, wat zeg je? Waar moet je zijn?”

„Bij de Leeuwenbrug, meneer.”

„De Leeuwenbrug? Waar is de reis naar toe?”

„We moeten naar huis, naar moeder!” roept Jantje.

„Jawel, maar grote grutten, deze wagen komt helemaal niet bij de Leeuwenbrug. Jullie rijden er met iedere minuut verder af!”

„O,” schrikt Jantje en hij begint dadelijk te huilen.

„Nou, huil maar niet, jongen, je komt wel thuis, hoor. De jongedame kan zeker nog niet goed lezen?”

„Ik???”

„Ja, jij, je zit in lijn elf en je had twee moeten hebben, een grote twee, meisje. Weet je wat een twee is?”

„Je . . . ja ja . . .” stottert Joke beschaamd. Hoe kon ze zo dom zijn om twee streepjes voor de twee te houden. Wat nu?

„Nou, we rijden nog wel langs een halte van lijn twee. Ik zet jullie daar wel af,” belooft de conducteur.

„Sufferd,” scheldt Jantje nijdig.

Joke zegt niets. Zodra de conducteur haar wenkt, staat ze klaar om eruit te springen.

„Eerstvolgende straat links, jongedame en nu goed opletten asjeblijft,” zegt de conducteur.

„Ja, goed meneer,” knikt Joke.

Maar wat moet ze in een tram! De kaart is vol en geld heeft ze niet, geen cent. Ze zullen nu dus terug moeten lopen, weet ze. Tot Jantje dringt het nog niet door. Hij drijft haar vlug de straat in.

„Daar is de halte, Jook,” wijst hij gauw.

„We moeten gaan lopen, Jan, want de tram kost geld en ik heb niets. Dat weet je toch, domme jongen.”

„O, wat erg,” zegt Jantje teleurgesteld. „Kun je dan niet meer op de kaart van die oude mevrouw?”

„Nee, kijk maar, alle prikjes zitten erop, allemaal.”

Jantje huilt weer even. „Weet je de weg dan wel, Joke?”

„Ja, ik . . . ik denk het wel . . .”

Even voorbij de tramhalte passeert hen lijn twee.

„Daar gaat hij,” zegt Jantje triest.

„Nou, je wou toch zelf naar de kerstboom!” zegt Joke nu snibbig.

„Pas op als je huilt! We waren eerst van plan om heen en terug te lopen.”

Jantje weet dat dit waar is. „Maar nou ben ik zo moe,” zeurt hij nog. „Is het nog ver?”

„Dat weet ik niet, dat zullen we wel zien, hoor!”

Ze lopen een tijdje zwijgend verder. Joke volgt de trambaan maar.

Dan opeens komen ze uit een zijstraat weer op het Marktpllein, bij de grote kerstboom. Nu zijn ze helemaal niet blij dat ze hem weerzien. Want o, wat zijn ze nog ver van huis . . .

5. Avontuur op de straat

„Had ik mijn portemonnee maar meegenomen,” zegt Joke ontevreden.

„Ja, want ik heb zo'n honger . . .” klaagt Jantje.

„Houd je toch stil,” zegt Joke weer. Ze klemt haar lippen op elkaar, ze is boos op zichzelf. Waarom is ze vanmiddag ook weggegaan! Ze had net zo gezellig bij Wiesje op bezoek kunnen gaan. Dat gezeur van Jantje ook . . . Hè nee, ze is nu helemaal niet blij meer.

Ongeduldig trekt ze haar broertje voort. „Je kunt best nog wat harder lopen,” moppert ze.

„Niet waar,” sputtert Jantje. „Echt niet waar.”

„Wèl waar!” commandeert Joke. „Als je doorloopt, zijn we gauw thuis.”

„Hoe gauw?”

„Dat weet ik niet.”

„O! Ik ben zo koud, Joke, voel mijn handen eens . . .”

Jantje trekt zijn wantjes uit. „Voel eens, hoe koud, Joke.”

„Ja, 't is erg. Weet je wat, doe die ene hand maar diep in je zak en als hij dan warm is, draaien we om. Dan ga jij aan de andere kant lopen. Voel es, het gaat regenen, opschieten, jô!”

„Nee, ik wil niet verder. Laten we maar schuilen daar, ik word zo nat! Ik wil niet nat worden . . .”

„Wat ben je toch lastig. Nou, vooruit, even dan, tot de bui over is. Maar dan weer hard lopen, hoor, want ik wil nu gauw thuis zijn.”

Joke belandt met Jantje in een portiek waar zij droog staan. Maar de regen wordt erger. Grote droppels spetteren op de straatstenen. Het is nu onmogelijk om erdoor te gaan. De straat lijkt opeens wel uitgestorven.

Kleumend staan Joke en Jantje het aan te zien. „'t Zal zo meteen toch wel droog worden,” zegt Joke twijfelend. Jaloers kijkt ze de auto's na die snel voorbijrijden en de spetten op doen vliegen. Zo ben je nog eens gauw thuis, denkt ze, en dan hindert het niet of het regent.

„Ik . . . ik vind het helemaal niet fijn meer,” huilt Jantje.

„Ik natuurlijk ook niet.”

„k Wou . . . k wou dat we maar bij moeder waren . . .”

„Ik ook,” zegt Joke verdrietig. Het huilen staat haar nu ook nader dan het lachen. En overal zie je de kamers vrolijk verlicht, overal staan mooi versierde kerstbomen en brandende kaarsen . . . en zij . . . zij staat buiten met haar broertje . . . Zij moeten schuilen voor de regen die nog steeds hard neerplent . . .

Dan opeens wordt de donkere portiek verlicht. Eén van de grote voordeuren gaat open. Een jonge vrouw kijkt nieuwsgierig naar buiten.

„O, dus toch,” zegt ze. „Ik dacht al dat er iemand was. Ik hoorde praten. Jullie schuilen zeker voor de regen. Kom dan maar even binnen, kinders.”

Joke aarzelt nog. Kouwelijk duikt ze weg in de kraag van haar mantel en met grote ogen kijkt ze de vriendelijke mevrouw aan, maar ze komt geen stapje nader.

„Durven jullie niet binnenkomen?”

„O jawel mevrouw, maar . . . maar we moeten naar moeder.”

„Ja, maar zo kunnen jullie er toch niet door. Kom je maar even warmen bij de haard; 't is lekker in de kamer.

„Hè ja Joke,” zegt Jantje verlangend. „Moeder weet toch dat we naar de lichtjes zijn gaan kijken.”

„Ja, dat is waar,” zegt Joke opeens. Moeder weet het en daarom zal moeder niet ongerust zijn. Nu durft ze wel en dan is de voordeur in een wip achter haar dicht. Ze staan in de heldere gang. Nieuwsgierig zien ze rond.

„Hangen jullie je jasjes maar aan die kapstok, kinderen.”

Dat doen ze en dan lopen ze langzaam achter de jonge aardige mevrouw aan.

In de kamer is het reuzegezellig. Er zit een klein meisje in een loophek en een peuter van ongeveer drie jaar komt nieuwsgierig naar hen toe.

„Ikke ben Liesje,” zegt ze.

Met stralende oogjes kijkt ze naar Joke en Jantje.

„Wie ben jij? Ikke ben Liesje,” zegt ze weer.

„Ik ben Joke en dat is Jantje, mijn broertje,” zegt Joke lief.
„Hoe komen jullie zo heel alleen op straat?” vraagt mevrouw.
„O, we zijn naar de kerstboom wezen kijken op de Markt.”
„O zo, vond moeder dat goed?”
„Ja, want moeder is ziek,” zegt Jantje.
„En vader? Was die dan niet thuis?”
„Nee, vader vaart op zee.”
„Heb Liesje geen pappa?” vraagt Jantje.
„Gelukkig wel, hoor,” lacht mevrouw, „maar haar pappa moet vandaag dienst doen op de tram. Om zeven uur komt hij thuis en dan gaan we samen kerstfeest vieren.”
„Wij hebben een mooie kerseboom, niet mammal” juicht Liesje, terwijl ze vrolijk in haar handjes klapt en in het rond danst van pret.
„’t Is geen kerseboom, maar een kerstboom,” verbetert haar moeder lachend.
„Ja, een kerseboom, ja ja ja!” roept Liesje vrolijk.
Joke en Jantje schateren het opeens uit.
Dat vindt Liesje nog mooier. „Ga met mij spelen,” zegt ze tegen Jantje.
Die wil best en al heel gauw zit hij bij Liesje op de vloer.
„Ikke maak een tram en dan ga ik rijden, net als pappa,” juicht Liesje. „Maak jij ook een tram?”
„Nee, ik maak een groot schip en dan ga ik varen, net als mijn vader,” zegt Jantje.
„Ja, ik maak een tram en dan ga ik ook varen,” zegt Liesje.
„Ha ha ha, dat kan toch niet,” zegt Jantje.
„Kan wèl,” zegt Liesje.
Zo babbelend zitten ze op de vloer, terwijl Joke met mevrouw een praatje maakt.
„Vond je die kerstboom mooi?” vraagt mevrouw.
„O ja, heel mooi,” zegt Joke. „Bij ons op het dorp hadden we zo’n grote boom nooit, maar het is ver lopen. We kregen een tramkaart van een mevrouw, maar ik ben verkeerd ingestapt. Het was lijn elf en ik moest met lijn twee mee.”
„Nou, wat toen? Je had toch zeker wel een overstapkaart?”

„Een overstapkaart? Wat is dat?” vraagt Joke verwonderd.
„Weet je dat niet? Maar meisje, laat me die kaart eens zien.”
Joke haalt hem vlug uit haar mantelzak. „Alstublieft, dit is hem,”
zegt ze bedeesd.

„Zie je wel, Joke, je kunt nog best op lijn twee stappen, hoor.
Kijk, op deze kaart mag je van de ene tram op de andere stap-
pen. Dat noemen wij een overstapkaart, maar dan moet dat bin-
nen korte tijd natuurlijk gebeuren.”

„O, dat wist ik niet,” zegt Joke blozend. „Dus . . . dus nu kun-
nen we toch nog met de tram verder?”

„Ja, je rijdt maar tot de Leeuwenbrugstraat, dan ben je het
dichtst bij huis.”

„Dan wil ik dadelijk weg,” zegt Joke.

„Dat begrijp ik, maar kom, drink eerst dat kopje thee nog op.
Je zult nu wel lekker warm geworden zijn en je broertje heeft
het best naar zijn zin met Liesje. Hier, allebei een lekkere kerst-
krans!”

„Dank u wel, mevrouw.”

„Jantje mag niet weggaan,” zegt Liesje.

„Jantje moet wel weg, liefje. Ga jij nu maar met Ronny spelen.”

„Ronny is veel te klein,” zegt Liesje weer, „ikke wil met Jan-
tje . . .”

„Laten we nog even blijven, Joke?” vraagt Jantje nu ook.

Maar Joke heeft plotseling haast. „Nee, we gaan weg,” besluit
ze.

„Kom later nog maar eens bij Liesje spelen,” zegt mevrouw.

„Ja, dat doe ik!” belooft Jantje.

Ze geven mevrouw een hand en Liesje dribbelt tot aan de voor-
deur met hen mee.

„Dáág, dáág Jantje,” roept ze aldoor.

De kille natte wereld vangt hen op. Hu, wat is het ongezellig
buiten.

De halte is helemaal aan het eind van de straat . . .

„Zullen we erg, erg hard gaan hollen, Jantje?” stelt Joke voor.

„Ja, en dan doen we wie het eerst bij de tramhalte is, jij of ik.”

„Best, vooruit!” commandeert Joke.

Ze zetten het beiden op een lopen. Maar o, het gaat t  hard. Joke slipt over iets glads en valt opeens languit in de modder.

„O, o, ol” Ze gilt het uit.

„Wat doe je?”

„Ik . . . ik val . . . o, au au, mijn knie . . . mijn knie . . .” snikt Joke.

„Kun je niet staan?” vraagt Jantje verschrikt.

„Nee, o . . . ik moet gewoon hin . . . hinken! En mijn knie is kapot . . . en . . . en . . . en . . .!”

„Het is je eigen schuld,” verwijt Jantje haar, „jij wou hard lopen.”

„O . . . o, mijn knie . . .! Kijk eens, wat een gat in mijn lange broek . . .!”

„En het bloedt ook,” zegt Jantje verslagen. Wat nu, ja, wat nu? Stap, stap, stap . . .

Daar komt een politieagent aan.

„Wat is dat hier, kinderen?”

„O . . . meneer . . . ik . . . ik ben zo gevallen . . .” snikt Joke.

Ja, in een plas en haar lange broek is stuk en haar knie bloedt . . .” vult Jantje aan.

„Zo, dat ziet er niet mooi uit. Kun je niet lopen ook?”

„Nee . . . nee meneer, ik kan mijn knie . . . niet bui . . . buigen.”

„Och och, dat is erg. Weet je wat, geef mij maar een arm. Hier dichtbij is een politiepost. Daar zullen we je een beetje afwassen en eens kijken wat er aan die knie mankeert. Kom, haak maar in, vooruit!”

Dan strompelt Joke aan de arm van de politieagent verder. Het gaat hinkeldepinkel, maar ze komt vooruit en Jantje loopt angstig naast haar.

6. Moeder krijgt bezoek

Als Joke en Jantje weggegaan zijn, is het doodstil in huis. Moeder slaapt, niemand maakt haar wakker, ze merkt zelfs niet eens dat het donker wordt.

Maar na een goed uur is het opeens met haar slaapje gedaan. Ze gaat rechtop zitten in bed en luistert of ze de kinderen hoort. Maar alleen de klok tiktakt onverstoorbaar verder. Waar zijn Joke en Jantje?

Heeft ze gedroomd vanmiddag, of was het waar dat ze bij haar bed zijn geweest. Dat ze iets zeiden van lichtjes in de stad . . . ? En opeens weet moeder het weer. Ja ja, ze gingen samen naar de lichtjes kijken. Niet te lang wegblijven, heeft ze hen nog nageroepen.

Ze knipt het lampje naast haar bed aan en kijkt op de wekker. Nu moeten ze toch maar gauw thuiskomen, denkt ze ongerust. Hè, toch niet prettig dat ze weggegaan zijn. Het zijn ook zulke vreemde kerstdagen. Zo hadden ze ze nog nooit beleefd. Stilletjes had ze nog gehoopt dat vader thuis zou zijn met de feestdagen, maar de reis was onverwachts verlengd. Dat was wel een grote tegenvaller geworden. Gelukkig wisten Joke en Jantje dat niet, want ze vertelde altijd pas dat vader kwam, als ze zekerheid had.

Maar nu verlangt moeder erg naar haar twee bengels.

Hè, kwamen ze nu maar, dan zou ze het toch nog een beetje gezellig willen maken vandaag. In de warme kamer, gezeten in een gemakkelijke stoel, zal ze hun de kerstgeschiedenis voorlezen. Dat zal vast wel gaan, want ze voelt zich beslist al wat beter dan gister. Naar ook dat gisteren die koorts nog zo erg was en dat ze zich toen zo ziek voelde. De dokter had haar bang gemaakt. Beslist in bed blijven, had hij gezegd. En dat juist nu ze nog zo kort in de stad woonde en hier voor 't eerst kerstfeest meemaakte . . .

Het wordt al donkerder in de kamer en moeders ongerustheid wordt steeds groter. Ze wipt uit bed en kijkt door de ruiten de grauwe straat op . . .

Een regenbui gutst eentonig neer en er loopt haast niemand. De kinderen zullen schuilen misschien, denkt ze hoopvol. Dat het nu ook net zo erg begint te regenen, terwijl ze weg zijn! „Rinng, ring, ring!” doet de bel.

Zouden ze dat zijn? O, als ze dan de huissleutel maar niet verloren hebben . . . Het zijn nog zulke kinderen.

Vlug slaat ze haar peignoir om en gaat naar de deur. Ze opent hem voorzichtig om niet op de tocht te staan.

„Wat is dat hier voor een vreemd gedoe?” vraagt een welbekende stem.

„O moeder, u hier?” zegt moeder verwonderd.

„Ja, ik hier,” zegt oma vrolijk. „Is dat gewoonte hier in de stad om de deur op een kier te houden?”

„Hoe komt u nu hier verzeild? Hoe hebt u ons gevonden? Wist u de weg van het station naar hier?”

„Dat zie je, Mariel! Zeg, waar zijn de kinderen en wat is dat? Ben je ziek? Ik val van de ene verwondering in de andere. Och och, ik geloof dat ik als geroepen kom . . .”

„Ik begrijp er nog niets van,” zegt moeder Van Dijk.

„Nu, ik zal je alles vertellen,” zegt oma, als ze haar dochter hartelijk omhelsd heeft.

Moeder draait het grote licht aan in de huiskamer en de gordijnen worden dichtgeschoven. Tegenover elkaar gezeten komt het verhaal van oma, dat ze smakelijk vertelt.

„Ik zat zo alleen in huis vanmorgen,” zegt ze, „en ik had het helemaal niet naar mijn zin. Aldoor dacht ik gisteren aan jullie. Ja, want ik mis jullie zo . . . En toen dacht ik opeens: Kom, laat ik de trein nemen en naar de stad gaan, dan kom je er vanzelf. Ik heb gauw mijn koffer gepakt en ben naar het station gegaan.”

„En wie heeft u de weg gewezen hier in de stad?”

„Ik nam een taxi. Er stond zo'n ding vlak voor het station. De chauffeur wist de weg wel. Hij deed er niet eens lang over!”

„O moeder, wat bent u toch slim. Ik vind het reuzefijn dat u gekomen bent. „Ja, ik ben er erg blij om.”

„Maar nu die rakkers. Waar zijn ze? Zijn ze soms naar een kerstfeest of zo iets?”

„Nee, ze zijn in de stad naar de lichtjes gaan kijken.”

„Met dat barre weer?”

„Ja. Toen ze weggingen, regende het nog niet. Maar het duurt mij ook te lang. Ik wou dat ze nu maar thuiskwamen.”

„Niks gedaan, die kinderen zo alleen op straat. Nee Marie, je had ze niet weg moeten laten gaan.”

„Ik had koorts en ik lag op bed . . .”

„Ook dat nog. Och och, de stad doet je nog geen goed, zou ik zeggen.”

„’t Is maar een griepje,” zegt moeder zacht.

„Wat? Maar een griepje? Ga in je bed, gauw! Ik zal de kachel wel eens flink opporren en de koffie zal ik ook wel kunnen vinden, denk ik. Als ’t hier lekker warm is, mag je er een poosje uit!”

„Maar u hebt pas zo’n lange reis achter de rug,” protesteert moeder.

„En wat dan nog? Ik ben niet ziek. Ik geloof dat ik hier nu eens de baas moet spelen. Ja, ik kom of ik geroepen ben. En die kinderen? Als ze straks thuishkomen, gaan we ze eens lekker verwennen. Wat een toestand hier, o, ol!”

Oma dribbelt gezellig rond. „Een aardig huis heb je hier,” zegt ze goedkeurend. „Daar het keukentje? O, wat een gezellig ding. Ik ben al helemaal thuis!”

Ze vult de fluitketel met water, zet die op het gasstel en maalt dan de koffiebonen. Het is net of oma in het keukentje van vroeger staat. Ze vindt het helemaal niet vreemd. „Ik zal ze wel eens vlug helpen,” mompelt ze zacht.

Maar als ze weer in de kamer terugkomt, zit moeder daar. Ze heeft haar haar opgekamd en een japon aangetrokken.

„Wat is dat? Je hoort in je bed,” zegt oma bezorgd. „Waarom heb je je aangekleed? Denk je dat ik niet voor jullie kan zorgen?”

„Ja moeder, dat weet ik wel, maar ik voel me al veel beter. Ik blijf een paar uurtjes op tot Joke en Jantje naar bed gaan straks. We moeten samen kerstavond vieren, dacht ik.”

„Nu, dat vind ik ook. Als eerst Joke en Jantje nu maar thuishkomen . . . Hè, die regen, wat zullen die schapen nat zijn! Weten ze wel goed de weg hier? Kunnen ze niet verdwalen?”

„Nee moeder, daar is Joke te pienter voor. Ik denk eerder dat ze ergens binnen gevraagd zijn. Misschien zitten ze wel bij Wiesje. Daar had ze het gisteren ook al over naar ik meen.”

„Woont dat meisje hier ver vandaan?”

„Nee, maar een paar huizen.”

„O. Als ze niet gauw komen, dan ga ik daar eens vragen,” zegt oma beslist.

7. De politie weet overal raad op

Door haar tranen heen moet Joke opeens lachen.

Daar loopt ze nu gearmd met een politieagent. O, o, dat moest moeder eens kunnen zien.

„Je schijnt er nogal plezier om te hebben,” zegt de agent grappig.

„’t Is ook zo raar, zo . . . zo aan uw arm,” zegt Joke een beetje onzeker.

„Maar we komen er en dat is het voornaamste.”

Ja, al gauw zijn ze bij het politiebureau. Daar brengt de agent hen in een kantoor. Hij wijst hun een stoel.

„Ga daar eens zitten, jongedame en stroop die lange broek eens een beetje omhoog. Dan kan ik je knie bekijken.”

Joke doet het. Nu kunnen ze alle drie zien wat er gebeurd is. Het bloed is langs haar heen gelopen en dat been ziet er echt vies uit.

„Dat gaan we eerst schoonmaken. We zullen het lekker afwassen met wat schoon water.”

Dan haalt de agent een spons en een handdoek.

„Zo, nu kan ik beter zien wat er aan de hand is. Een bloedstelpend verband erop en een reep plakspul, nou, dan lijkt me het ergste leed wel geleden.”

In een wip staat er een grote verbandkist, waar van alles in zit en dan is Joke heel gauw geholpen. „Nu maar een beetje rust houden met die knie, meiske.”

„Maar . . . maar ik wil naar huis,” zegt Joke ongerust.

„En ik ook,” zegt Jantje.

„Ja, dat snap ik. Wij houden hier geen kostgangers, hoor. Al-

leen heel, heel ondeugende kinderen mogen wel eens logeren bij ons in een cel.”

„O, maar ik wil hier niet logeren, nooit!” roept Jantje.

„Dan altijd maar goed oppassen,” lacht nu goedig de agent.

„Zal ik eens proberen te lopen?” zegt Joke moedig.

„Zo'n haast hoef je niet te maken. 't Is hier ook gezellig, hoor.”

„O nee, ik wil dadelijk naar huis. Ik geloof best dat het kan, kijk maar . . .”

„Je houdt je been nog knap stijf, jongedame en jullie zijn nog ver van huis en het regent nog steeds ook. Nee, ik weet wat beters, wacht maar.”

Hij pakt de telefoon en draait een nummer. „Is Versteeg daar nog? Ja, met politiepost zeven . . . Hallo . . . Ja, met Vonk. Ik heb een paar kinderen hier . . . een meisje met een stijf knietje . . . gevallen, ja. Kun je haar even afzetten bij haar thuis? Er is ook een broertje bij . . . Ja . . . tot straks, Versteeg.”

„Zo, nu mogen jullie met de auto naar huis naar je moeder. Wat deden jullie ook eigenlijk op straat . . . Had je niet beter thuis kunnen blijven vanmiddag?”

„Ja, vast wel,” zegt Joke nu. Ze heeft echt spijt dat ze weggegaan is. Het is intussen ook al zo laat geworden. Moeder weet stellig niet waar ze blijven. Hè, ze verlangt nu zo vreselijk erg naar huis en Jantje heeft ook geen rust meer. Hij wil niet eens meer gaan zitten.

Dan komt gelukkig eindelijk de auto. Twee agenten stappen binnen.

„Waar zijn onze avonturiers?” vraagt er een lachend.

„Hier zitten ze,” zegt de andere agent. „Nu, gaan jullie maar gauw mee. Dag hoor, ga maar fijn kerstfeest vieren bij moeder.”

„Dag meneer, wel bedankt,” zegt Joke nog.

Een van de agenten helpt haar de wagen in. „Wat zei je ook weer? Was 't niet de Oranjestraat?”

„Ja mijnheer.”

„Pats, pats!” dicht slaan de deuren. De motor start en voort gaat het in de auto, door de stromende regen.

„Fijn, hè?” fluistert Jantje blij, „nou zijn we zo bij moeder.”

„Ja, in een wip,” glundert Joke, ondanks haar stijve knie.

Ze voelt de pijn al lang zo erg niet meer. De huizen vliegen voorbij. O, daar zijn ze al bij de Leeuwenbrug. Wat gaat dat snell

De agenten praten met elkaar. Ze zullen toch niet vergeten te stoppen? Maar nee, daar draaien ze de hoek al om.

„Is 't middenin of achteraan in de straat, zus?”

„Middenin,” zegt Joke.

Dan stopt de wagen. Het portier zwaait open en dan springt Jantje als eerste eruit. Joke volgt wat voorzichtiger. „Dank u wel voor het thuisbrengen,” zegt ze netjes tegen de politieagent die haar helpt uitstappen.

„Kun je de trap wel op met die knie?”

„Ja, o ja, best meneer.”

„Nou, goeiendag dan!” Meteen zoeft de auto weer weg. Jantje heeft al gebeld en er is al opgedaan ook...

„Dat had je niet moeten doen, domoor!” zegt Joke tegen Jantje.

„Nu moet moeder voor ons uit bed!”

Maar 't is moeder niet die bij de voordeur staat, het is oma!

„Zo kinderen, zijn jullie daar eindelijk?” vraagt ze opgelucht.

„O oma! Oma!” roepen ze allebei blij. „Waar komt u zo gauw vandaan?”

„Van het dorp natuurlijk!”

„Maar toen wij weggingen was u er nog niet!”

„Nee, en nu ben ik er wel, ra ra, wat is dat.”

„Net of we nu weer op ons dorp zijn,” zegt Jantje.

„Het dorp is naar jullie toe gekomen,” lacht oma. „En ik ben hier heel hard nodig. Een zieke moeder en de kinderen op straat . . . Nee hoor, dat is niets, dat gaan we nu eens anders aanpakken.”

„O heerlijk, fijn,” juichen Joke en Jantje.

Ze zijn opeens zo vreselijk blij. Joke voelt haar knie al bijna niet meer. In de huiskamer gaat ze alles vertellen, want daar zit moeder ook in een gemakkelijke stoel bij de kachel. Wat is het nu plotseling alles anders dan vanmorgen. Ze vertellen van de kerstboom op de markt, die wel honderd lichtjes heeft. En van de aardige mevrouw en van de verkeerde tram en de politieagenten en de auto . . .

Moeder hoort het hoofdschuddend aan. „Jullie zijn nog geen echte stadskinderen,” zegt ze. „Jullie hadden dat helemaal niet moeten doen, zo ver weg gaan.”

„Gelukkig dat alles weer goed afgelopen is,” zegt oma.

„Alleen zit er een gat op de knie van mijn lange broek.”

„Ja, die zal ik moeten maken,” zegt moeder, „want die wordt niet uit zichzelf weer heel, net als je knie.”

Daar kan Joke nu om lachen. 't Is alles nu ook zo dolgezellig.

„We gaan de tafel dekken,” zegt oma. „Kan Joke een klein beetje helpen?”

„Ja oma en dan net als gistermorgen, hè? De tafel versieren en kaarsen erop.”

„Goed,” vindt oma. „Joke maakt de tafel mooi en Jantje wijst oma aan waar alles staat. Kan Jantje dat wel?”

„Natuurlijk,” juicht Jantje. Hij is meteen al in de weer. Wijd gooit hij de kastdeuren open. „Kijk oma, daar staat de kaas en daar in de trommel ligt het brood . . .”

„O en ik heb ook nog wat lekkers meegebracht voor de kerst-tafel, raad eens wat, Jan?”

„Een gebakje?”

„Mis poes!”

„Een sinaasappel!” roept Joke.

„Juist, een lekkere sinaasappel en wat nog meer?”

„Krentenbrood!”

„Nee, weer mis!”

„Dan een tulband.”

„Ook niet, oma heeft een grote zak met noten!”

„Ha, heerlijk, nu is het feest, hè mam?”

„Ja Joke, moeder is ook blij dat oma gekomen is.”

„En oma gaat voorlopig ook niet weer terug, hoor!”

„Hoera!” roept Jantje.

Zo hebben ze samen de tafel gedekt. Het ziet er keurig uit. Zes grote kaarsen staan erop en ook verder in de kamer heeft Joke er hier en daar één neergezet. Nu gaat het grote licht uit en dan schikken ze alle vier rond de feesttafel.

„Wat is het fijn,” zegt Joke met een diepe zucht van voldoening.

„We moeten erg langzaam eten,” vindt Jantje, „en we moeten heel lang bij de kaarsen blijven zitten, net zolang tot ik naar bed moet.”

„Ja ja,” knikt oma, die ook vindt dat ze helemaal geen haast hebben.

Alles smaakt zo lekker: het krentenbrood en de noten van oma en de heerlijke sinaasappel . . .

Dan eindelijk gaat oma nog een verhaal vertellen. Daar zitten ze stil naar te luisteren. Ondertussen tikt de klok de minuten weg en het wordt al later.

„Heb jij je blokfluit nog, Joke?” vraagt oma.

„Ja oma.”

„Speel jij dan nu nog een kerstversje voor ons, hè.”

„Ja, leuk!” zegt Joke. Met haar stijve knie hinkt ze naar de slaapkamer om hem te halen. Triomfantelijk komt ze ermee terug. Zo, nu zal zij eens laten horen dat ze het nog niet verleerd is. Het boekje met de versjes ligt al open voor haar en dan speelt Joke heel mooi „De herdertjes lagen bij nachte” en „In Bethlehem’s stal.”

Het is alles heel fijn en gezellig. Ze zouden zo nog wel een poos

door kunnen gaan, maar moeder wordt zo moe. Ze moet nu weer gauw naar bed.

Na een klein poosje gaan Joke en Jantje ook.

Dan zit oma alleen. Ze kijkt rond in de kamer, waar het nu stil geworden is.

„Het was goed dat ik ging,” zegt ze zacht.

8. Naar een blij weekeind

Oma is wel tien dagen gebleven na het kerstfeest.

Moeder was alweer helemaal beter van de griep voor ze wegging. En Joke en Jantje gaan elke dag weer naar school. De wintervakantie is voorbij. Sinds enkele dagen vriest het dat het kraakt en het kan best gauw schaatsenrijden worden.

Op smalle slootjes wordt al gereden en op de vijvers in het stadspark ook.

Joke is hard naar huis komen hollen, want ze heeft een afspraak met Wiesje. Samen zullen ze naar het ijs gaan. Wiesje zegt dat ze rijden kan. Joke kan het ook, dat zal ze haar eens laten zien. Haar schaatsen heeft ze gauw gevonden in de kast.

„Zul je voorzichtig zijn op het ijs?” zegt moeder.

„O ja, mam, maar het is al zo sterk, je kunt er wel op dansen, zegt Wiesje. Haar broer reed gisteren al.”

„Nu, veel plezier op het ijs, hoor en thuiskomen voor het donker wordt,” zegt moeder.

„Ja moeder.”

Buiten komt Wiesje haar al tegemoet en druk babbelend gaan ze naar de vijver die het dichtst bij is. Daar binden ze hun schaatsen stevig onder en dan gaan ze rijden. O, het is heerlijk! Boem, daar glijdt Joke onderuit. Wiesje lacht haar uit en nog voor ze uitgelachen is, ligt ze naast Joke op het ijs. Schaterlachend krabbelen ze weer op.

„Nou, vooruit, gelijk op rijden. Links, rechts, links, rechts!”
Het gaat fijn! Gelukkig dat ze het allebei even goed kennen.

Ze blijven steeds bij elkaar en het is veel te gauw donker. Ze hebben nog lang geen zin om weer naar huis te gaan. Maar het wordt al stiller op de vijver en dan gaan Joke en Wiesje ook naar huis.

„Heb jij ook zulke rare voeten, nu je loopt?” vraagt Wiesje.

„Ja, net of ik nog op m'n schaatsen sta,” zegt Joke.

„Zou jij vanavond naar de verlichte ijsclub mogen?”

„Ik zal het direct aan moeder vragen,” zegt Joke, „wacht je even?”

Maar moeder vindt het niet goed. „Morgen mag je weer en elke dag als er ijs is, maar 's avonds moet je thuisblijven,” zegt moeder. Ze kijkt Joke daarbij zo vrolijk aan, dat die vraagt: „Wat is er met u?”

„Raad eens!”

„Er is een brief van vader!”

„Juist, zo is het,” lacht moeder. „Kom maar gauw binnen, dan zal ik hem voorlezen.”

Dat hoeft moeder geen tweemaal te zeggen. Haast-je, rep-je heeft ze nu van Wiesje afscheid genomen en in een wip is ze weer in de kamer terug.

„Leest u maar gauw voor,” zegt ze verlangend.

Dan leest moeder de brief. Nog voor de zondag hoopt vader thuis te komen. Het was een hele lange reis dit keer, maar voorlopig de laatste. Vader verlangt heel erg naar moeder, Joke en Jantje en hij telt de dagen die hen nog scheiden. Na deze reis blijft hij een heleboel weken thuis bij hen. Komen ze hem alle drie afhalen van het schip?

„Ja, hè ja, dat doen we,” roepen Joke en Jantje.

Ze zijn allemaal even blij en ze verlangen alle drie even erg naar vader.

De dag daarop krijgt moeder bericht van de rederij, waarvoor vader vaart. Zij geven het uur van aankomst van het schip door. Zonder tegenslag kan vader om een uur of elf binnenvaren.

Het is een prettig bericht. Joke mag van de juffrouw die morgen na het speelkwartier vrij om haar vader af te halen.

't Lijkt wel of de morgen van die dag nog nooit zo lang geduurd

heeft. Telkens en telkens weer moet Joke eraan denken onder het sommen maken. Er zullen deze keer wel een boel fouten in zitten.

Maar eindelijk luidt de bel voor het speelkwartier. Joke grijpt haastig haar mantel. Onder het voortlopen knoopt ze hem dicht. Moeder zou haar immers af komen halen?

Het is nog steeds helder vriezend weer, maar Joke voelt niets van de kou. Ze kijkt dadelijk uit naar moeder. Die komt er gelukkig net aan lopen.

„We gaan toch met de tram, hè moeder?”

„Ja, want lopen zou veel te ver zijn en we moeten zorgen dat we op tijd zijn. Liever iets te vroeg dan net iets te laat.”

„Ja natuurlijk!”

Moeder loopt vlug voort en Jantje huppelt aan haar hand.

„Wat zal vader wel zeggen van ons huis, hè moeder. Heeft hij het nog gezien voor hij naar zee ging?”

„Ja, het blok huizen was toen zo goed als klaar, weet je nog?”

„En of! Ik speelde met Geertje en Jantje met Steven van de bakker. Ze hadden die dag peren geplukt van de boom. U zei nog: Die groeien op een bovenhuis niet, weet u nog?”

„O ja, dat is waar,” lacht moeder. „Nu had ik gelijk of niet?”

„Toch wel fijn om een tuin te hebben,” zegt Jantje.

„Heeft u nog aan oma gedacht? Weet die al dat vader komt?”

„Zeker, het zou heus niet vreemd zijn, als ze nog een keer kwam. Ze had toch al steeds plan om dan te komen,” vertelt moeder onder het voortlopen.

„Ik wou dat het waar was en ik wou dat ze dan voor mij een konijntje meebracht,” zegt Jantje.

„Een konijn?” schrikt moeder. „Nee jongen, daar beginnen we niet aan op een balkon. Een poesje, dat zou nog gaan.”

„Nou, een poesje dan,” knikt Jantje. „Dat is eigenlijk nòg leuker, want daar kun je in de kamer mee spelen. Mag ik een poesje, moeder?”

„We zullen zien,” mompelt moeder verstrooid.

In de tram praten ze niet veel, het is er vol. Een jongen staat

voor moeder op, zodat zij kan zitten. „Dank je wel,” zegt moeder vriendelijk.

Het is alles nog vreemd in de stad, al wonen ze er nu vier maanden. Vader had deze keer wel een bijzonder lange reis gemaakt. 't Was echt eerst een beetje tegengevallen . . .

Moeder vraagt waar ze het best uit kan stappen. De conducteur zal waarschuwen.

Dat doet hij ook. „Eerste kade rechts, mevrouw,” zegt hij tegen moeder. „Een minuut of acht lopen misschien.”

O, ze zouden wel willen vliegen! Als ze de hoek om zijn, ligt het brede water van de haven voor hen. Het is een machtig gezicht met al die schepen. De golven deinen op en neer. Hier moet vader binnenkomen. Het is koud bij het water. Kleumig duikt Joke diep in haar wollen sjaal. Voor geen geld zou ze het ogenblik willen missen dat het schip aankomt. Ze turen rechts en links totdat moeder zegt van welke kant zij het schip verwachten kunnen.

Er lopen nog meer mensen langs de haven, maar het zijn voor hen allemaal vreemden. Er staan ook auto's en taxi's; misschien wel voor de stuurman of de kapitein.

Dan opeens... „Doeoet, doet, doeoeeoet!” Daar komt het schip waar ze op wachten. Heel feestelijk groet het de havenstad.

„Doeoeeoet! Doet!”

Al dichterbij komt het en de mannen zijn al duidelijk te zien...

„Ziet u vader, mam?”

„Ja, kijk, daar voor de pijp, die achterste! Zwaaien maar, jongens!”

O, dan zwaaien Joke en Jantje uit alle macht.

„Vader, vader, dag vader!” gilt Jantje.

't Is of er geen eind aan komt. Maar dan strijkt het schip toch langs de kade en wordt eindelijk de loopplank uitgelegd.

Alle mensen die hebben staan wachten, dringen naar voren. Het is een gedrang van belang. Joke voelt tranen van blijdschap en geluk in haar ogen. Daar komt vader! O, ze springt haast van verlangen tegen hem op, terwijl hij moeder omhelst.

Dan slaat vader ook zijn arm om haar heen. „Ha Joke!” zegt hij blij. „Meid, wat fijn dat jij er ook bent en onze Jan, jongen, wat ben jij gegroeid!”

„Henk...” zegt moeder.

„Vader, ha vader!” juichen Joke en Jantje.

Het welkom klinkt uit drie monden tegelijk. Ze hebben geen van drieën dadelijk veel woorden, maar dat duurt niet lang. Na de eerste begroeting beginnen ze allemaal tegelijk te praten. Vader moet nog even langs het kantoor voor hij met hen mee

kan. En daar in het kantoor mogen ze op hem wachten. Dat is een blij wachten, want vader is immers al bij hen.

Eindelijk gaan ze dan toch naar huis.

„We hebben zo'n fijn, nieuw huis, vader,” vertelt Jantje.

„En we wonen nu al zo lang in de stad . . .”

„En moeder is ziek geweest met de kerstdagen, vader.”

„En toen kwam er een vreemde dokter.”

„Ja, o ja, ik weet alles al uit jullie brieven,” zegt vader. „En laten we nu maar gauw voortstappen, kinderen.”

Moeder steekt haar arm door vaders arm en ze lacht zo blij . . .

„Zal ik uw koffer dragen?” vraagt Joke gediensstig.

„Probeer het maar,” zegt vader olijk.

„Ik kan 't best,” meent Joke. Maar ze heeft zich vergist, want o, wat is die koffer zwaar.

„'t Gaat niet, hè?” zegt vader plagend. „Geef maar hier, pop!”

„Er zit veel in, vader.”

„Ja, heel veel, Joke,” zegt vader met een knipoogje.

Dan ziet Joke hoe vader met gemak die zware koffer draagt.

Wat is hij toch sterk, denkt ze trots. Het loopt wel wat lastig, maar toch steekt ze haar arm door de zijne.

Ze wachten op de tram bij de tramhalte. Die zal hen vlug in de richting van hun huis brengen. En eigenlijk gaat het nog te langzaam naar hun zin.

Maar eindelijk arriveren ze toch in de Oranjestraat. Joke en Jantje lopen voor vader uit.

„Hier wonen wij!” wijst Jantje.

Vader maakt grapjes onder het trappenlopen. „Ben ik er nu nòg niet?” roept hij wanneer ze op de tweede verdieping zijn. „Stil maar vader, nog één trap op,” troost Jantje, die vlug als een kat voor hem uitklimt.

Dan zijn ze er. Vader kijkt goedkeurend rond. „Wel gezellig hier en kijk, daar staat zowaar mijn eigen gemakkelijke stoel. Hè hè, even uitrusten. 't Is wel leuk hier.”

„Kijkt u eens wat een prachtig uitzicht, vader!”

„Dat doe ik straks op mijn gemak. Eerst allemaal rond de tafel. Is er koffie, moeder?”

„En of, die heb ik al gefilterd voor ik wegging,” roept moeder uit de keuken.

„Mag ik het zeggen van het gebak, mam?”

„Ja, vooruit maar,” lacht moeder.

„We hebben taartjes, wel acht,” telt Jantje op zijn vingers.

„Wat zal dat smaken, jongen!” roept vader blij. Hij wrijft genoeglijk in zijn handen. „Warm is het in Holland niet, maar de kachel brandt tenminste lekker!”

„Ik heb al schaatsengereden, vader, op de vijver in het park.”

„Zo zo, dat is niet mis, zeg. Doen ze dat in de stad toch ook?”

„O ja, vader!”

Joke en Jantje hebben het allebei even druk. Ze willen alles wel tegelijk aan vader vertellen.

Maar daar is moeder met een schotel gebak en de koffie. Na vader mogen zij ook een lekker taartje uitzoeken en dan zijn ze werkelijk toch even stil.

Joke peinst over de koffer. Hij was zo zwaar. Zou er wat voor

haar in zitten? Vader bracht meestal wat voor hen mee. O, ze hoopt het. Maar vragen durft ze het niet.

Gelukkig wordt haar nieuwsgierigheid spoedig bevredigd. Midden onder een gesprek staat vader opeens op. „Nu eerst de koffer open,” zegt hij joviaal.

Hij zet het ding boven op de tafel. De sloten vliegen open. Vader hoeft helemaal niet te zoeken; hij heeft de pakjes dadelijk in zijn handen. „Hier, dat is voor moeder, asjeblijft! En dat is voor Joke en dat pak voor Jan. Vooruit, maak het papier maar los!”

Dat hoeft vader er niet bij te zeggen, want dat gaat vanzelf.

O, wat een prachtige cadeaus heeft vader voor hen alle drie meegebracht. Voor moeder een heel mooie sjaal, voor Joke een prachtige pop en voor Jantje een vliegtuig!

Ze zijn er dolgelukkig mee. Vader wordt nogmaals geknuffeld door Joke en Jantje.

„Is het om mezelf of om de cadeautjes?” roept vader lachend.

„Om allebei, maar het meest om uzelf,” jubelt Joke vrolijk.

Ze zijn niet bij hem weg te slaan. Zelfs het schaatsenrijden geeft Joke die middag op. Dan komt Wiesje maar bij haar op bezoek. Ze mag ook kennis maken met vader en meeluisteren naar de spannende verhalen die vader vertelt.

Verhalen die echt gebeurd zijn! Vader vertelt van een storm op zee en van heel hoge golven. Het kan soms spoken op zee, zegt vader ernstig.

Joke denkt daaraan, als ze later naar bed gaat. In haar gebedje dankt ze God. „Ik ben zo blij dat vader weer bij ons is en dat U hem weer bewaard hebt . . .” zegt ze eenvoudig. „Ik dank U daarvoor . . .”

Dan ligt ze nog lang wakker in bed. De vrieswind penseelt de bloemen op de ruiten, want het is buiten ijsig koud. Maar binnen is het heerlijk warm. Want daar zijn nu vader en moeder, beiden!

En overmorgen is het zondag. Dan gaat vader mee naar de kerk. Dan kunnen ze de hele dag samen zijn. Niet alleen die éne zondag, maar ook nog een heleboel zondagen daarna!

Daarvan gaat Joke dromen . . .
Fijn is het, als je vader thuis is.
Wiesje haar vader was altijd thuis en daar vonden ze het heel
gewoon.
Maar bij hen is het nu feest . . .
Feest om vader . . .
Joke glimlacht en met die glimlach om haar mond valt ze toch
eindelijk in slaap.

INHOUD

	Blz.
1. Joke en Jantje	7
2. Toen het avond werd	12
3. Kerstdag	15
4. Samen op stap	23
5. Avontuur op de straat	30
6. Moeder krijgt bezoek	35
7. De politie weet overal raad op	39
8. Naar een blij weekeind	45